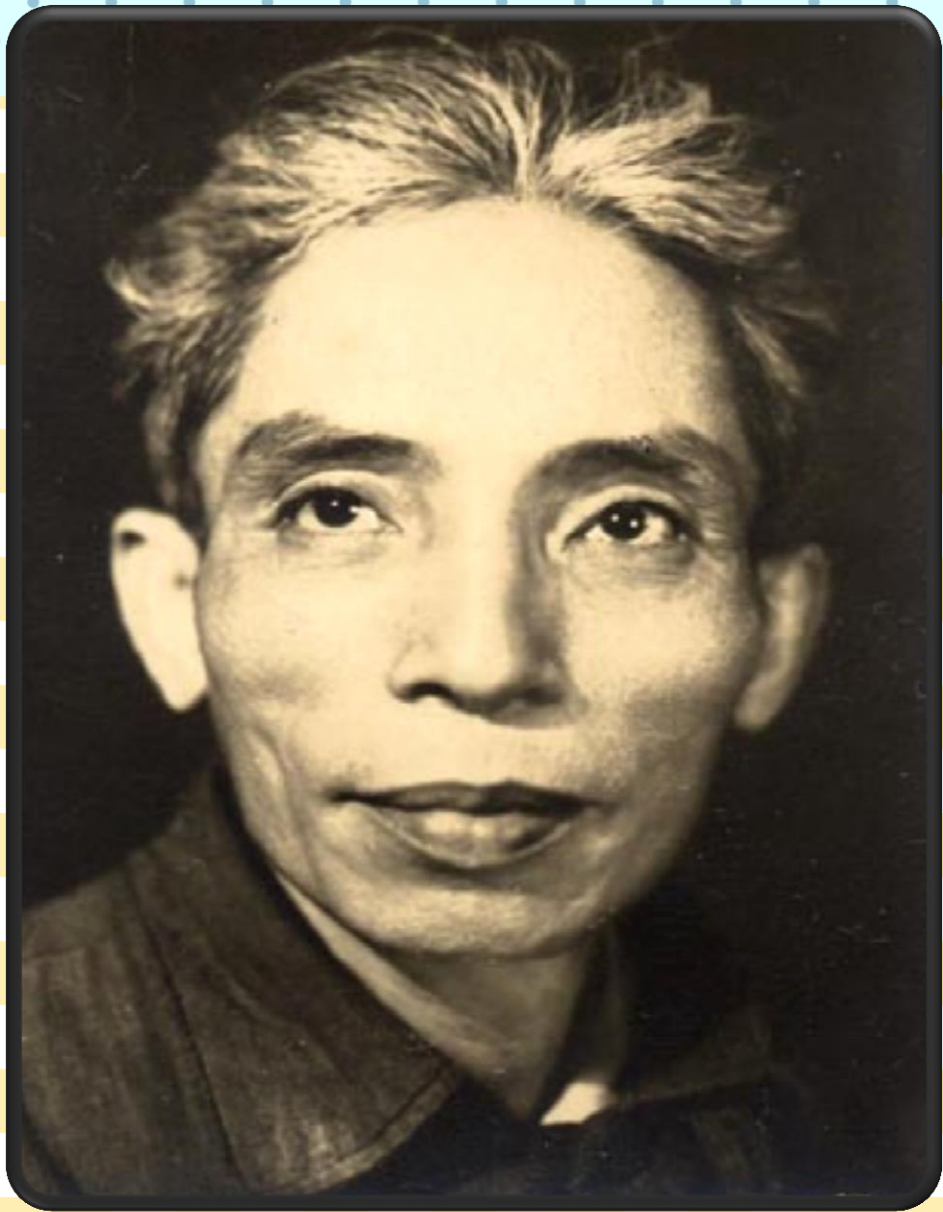


**Nhìn hình
đoán nhà
thơ**





**TÊ
HANH**





**XUÂN
QUỲNH**



**VŨ
ĐÌNH
LIÊN**



**TÔ
HỮU**



Khi con tu hú

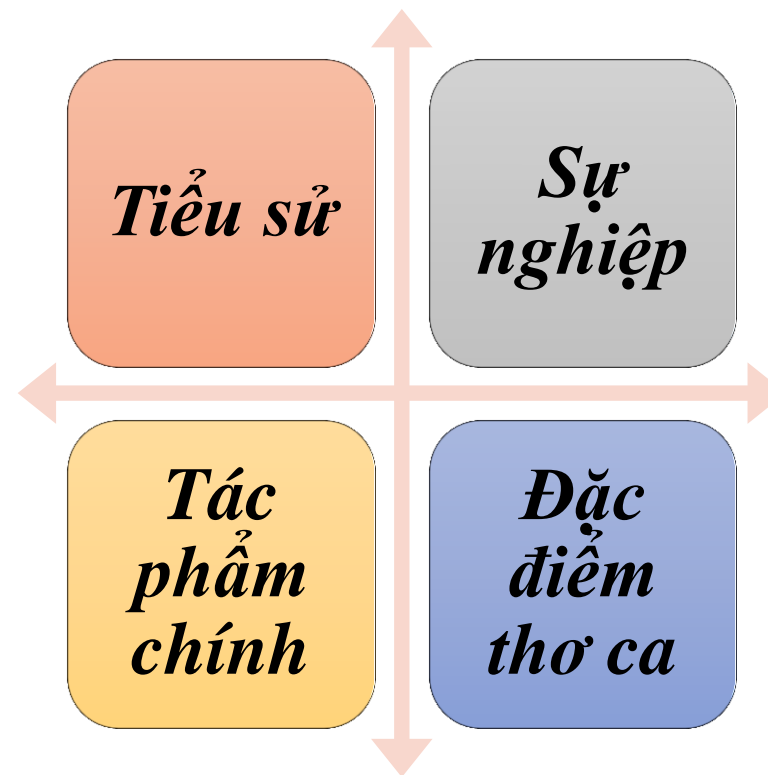
Tố Hữu



I. Tìm hiểu chung

1. Tác giả

Mời nhóm 1 lên
trình bày sự chuẩn
bị về tác giả



1. Tác giả

- Tô Hữu (1920 – 2002), tên thật Nguyễn Kim Thành, quê ở Thừa Thiên - Huế.
- Giác ngộ lý tưởng cách mạng trong phong trào học sinh, sinh viên.
- Thơ ông trở thành lá cờ đầu của thơ ca cách mạng Việt Nam.



Một số hình ảnh về hoạt động cách mạng của nhà thơ Tố Hữu



Tố Hữu với Bác Hồ ở Pắc Bó 1961

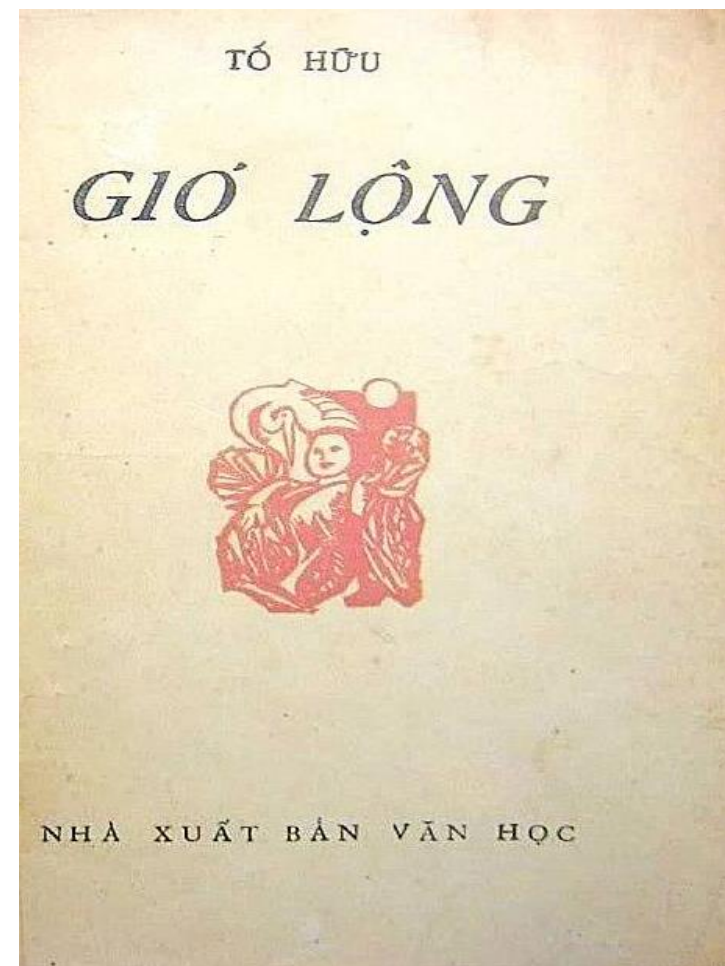
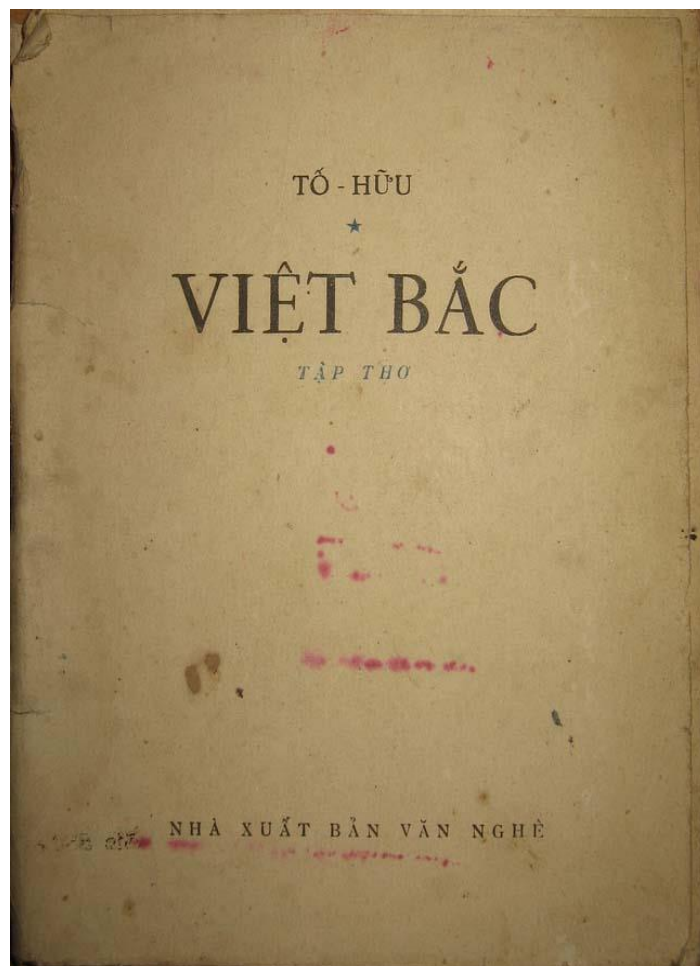
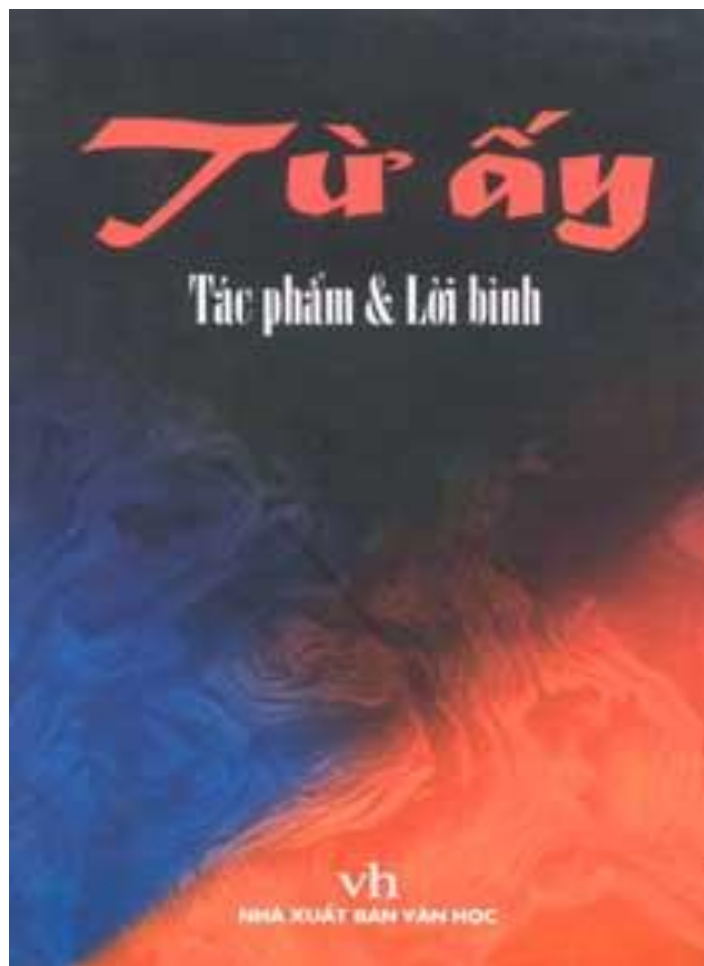


Tố Hữu làm việc với Bác Hồ 1961

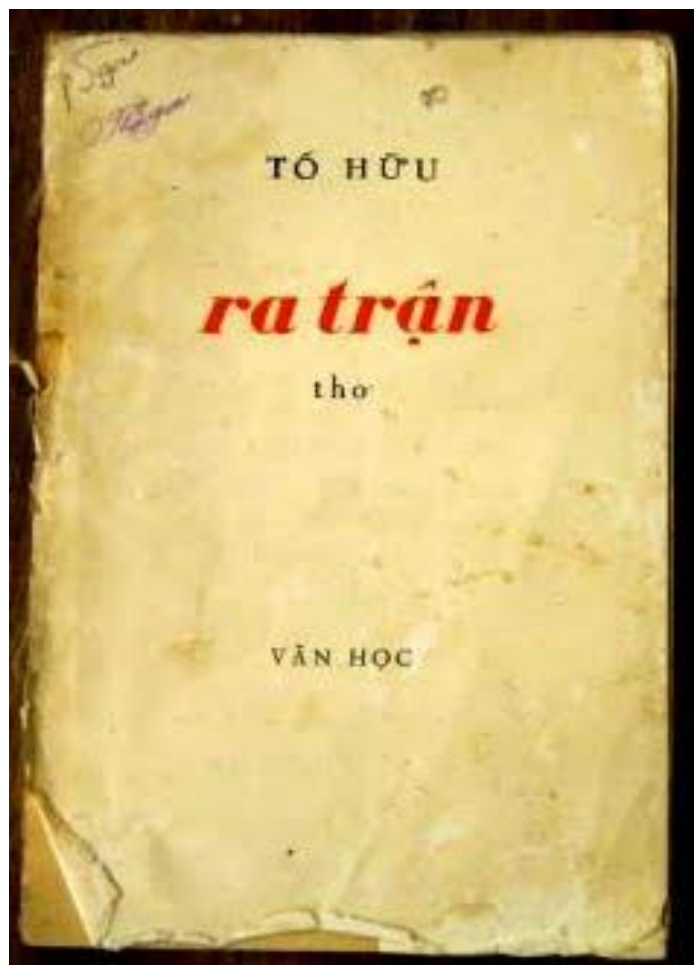


Tố Hữu vào chiến trường Miền Nam

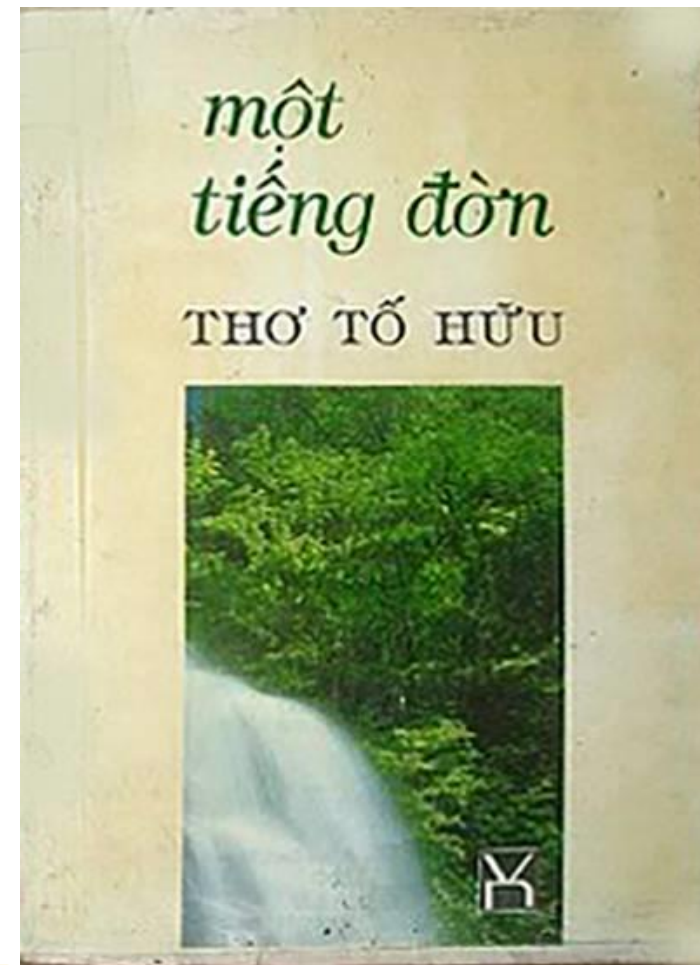
Các tác phẩm chính của nhà thơ Tố Hữu



Các tác phẩm chính của nhà thơ Tố Hữu



Máu và hoa



KHI CON TU HÚ

*Khi con tu hú gọi bầy
Lúa chiêm đang chín, trái cây ngọt dần
Vườn râm dậy tiếng ve ngân
Bắp rây vàng hạt đầy sân nắng đào
Trời xanh càng rộng càng cao
Đôi con diều sáo lộn nhào từng không...*

*Ta nghe hè dậy bên lòng
Mà chân muốn đạp tan phòng, hè ôi!
Ngọt làm sao, chết uất thôi
Con chim tu hú ngoài trời cứ kêu!*



2. Tác phẩm

Mời nhóm 2 lên
trình bày sự chuẩn
bị về tác phẩm

*Hoàn
cảnh
sáng tác*

Xuất xứ

Thể loại

Bố cục

Hoàn cảnh sáng tác



Sáng tác tháng 7/1939 khi tác giả bị bắt giam trong nhà lao Thừa Phủ (Huế).



Nhà giam số 9



Nhà lao Thừa Phủ

Xuất xứ



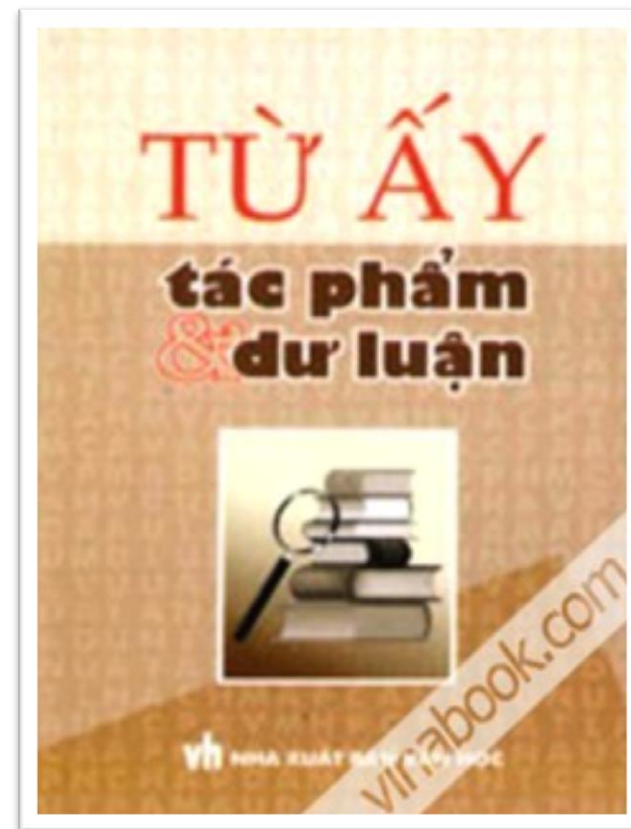
In trong tập thơ “Từ ấy” (phần 2)

Từ ấy
(1937 - 1946)

Máu lửa
(1937 - 1939)

Xiềng xích
(1939 - 1942)

Giải phóng
(1942 - 1946)







1126. TONKIN — Yen Thé — Têtes de prisonniers de la bande de Hunch
faits dans le combat du 11 Février, Colonne Mager

3034. TONKIN — Criminels inculpés dans le complot des Empoisonneurs (Juillet 1908)
à la barre de Justice, dans la prison





Bế tặc



Giác ngộ

Bị bắt vào tù



*Khi
con tu
hú*



**Thể
loại**

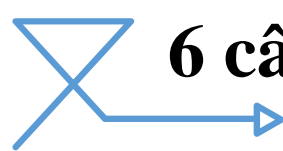


**Lục
bát**

**Bố
cục**



2 phần



6 câu đầu: Cảnh đất trời vào hè



4 câu cuối: Tâm trạng người tù



II. Đọc hiểu văn bản

Nhan đề: *Khi con tu hú*

Chỉ là vế phụ của một câu trọn ý

Mở ra bao nhiêu liên tưởng

“Khi chim tu hú gọi bầy là khi mùa hè đến người tù cách mạng (nhân vật trữ tình) càng cảm thấy ngọt ngọt trong phòng giam chật chội, càng thêm khát cháy bỏng cuộc sống tự do tung bồng ở bên ngoài”

Nhan đề bài thơ đã gợi mạch cảm xúc của toàn bài

1. Bức tranh mùa hè



Đọc thắm khổ thơ 1 + **H**oàn thiện sơ đồ gợi ý



Trình bày ra giấy **A0** trong **5 phút**



Đại diện lên **trình bày** trong 2 phút



Bức tranh mùa hè

Những tín hiệu mùa hè

- ✓ Hình ảnh, cảnh vật
- ✓ Màu sắc
- ✓ Âm thanh
- ✓ Hương vị

Những đặc sắc nghệ thuật

- Cách lựa chọn từ
- Phép liệt kê
- Phép đảo ngữ

Thế giới cảm xúc, tâm hồn người nghệ sĩ

5:00

Những
tín hiệu
mùa hè

✓ **Hình ảnh**

Trời - rộng, cao
Điêu sáo - lộn nhào

Khoáng đạt,
tự do

✓ **Màu sắc**

Vàng - Lúa chiêm, bắp
Xanh - Vườn, trời
Hồng - Nắng

Rực rỡ, tươi tắn

✓ **Âm thanh**

Tiếng tu hú
Tiếng ve ngân
Tiếng sáo diều

Vui tươi, rộn rã

✓ **Hương vị**

Lúa chín
Trái cây ngọt dần

Ngọt ngào

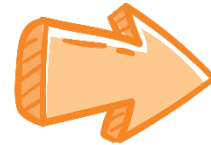
*Khi con tu hú gọi bầy
Lúa chiêm đang chín, trái cây ngọt dần
Vườn râm dậy tiếng ve ngân
Bắp rây vàng hạt đầy sân nắng đào
Trời xanh càng rộng càng cao
Đôi con diều sáo lộn nhào từng không...*

- Hương vị ngọt ngào
- Âm thanh rộn rã
- Màu sắc tươi tắn
- Không gian khoáng đạt

→ Bức tranh mùa hè bình dị, tươi vui, giàu sức sống

Tâm hồn
người
nghệ sĩ

Lòng yêu
cuộc sống,
niềm khao
khát tự do +
Sức sống tuổi
trẻ, hồn thơ
lãng mạn



Giúp nhà thơ
vẽ nên bức
tranh mùa hè
từ tiếng
chim tu hú
rộn ràng ấy

2. Tâm trạng người tù



Đọc thắm khổ thơ 1



Hoàn thiện PBT trong **5** phút



Đại diện lên **trình bày** trong 2 phút



**CÁC TỪ NGỮ/ BIỆN
PHÁP NGHỆ THUẬT**

Nhịp thơ (câu 8;9):

.....

Từ ngữ chỉ trạng thái, cảm
xúc, hành động:

.....

Kiểu câu theo mục đích nói
(câu thơ 8;9;10):

.....

Giọng điệu thơ:

.....

**HIỆU QUẢ BIỂU ĐẠT
CỦA CÁC TỪ NGỮ/ BIỆN
PHÁP NGHỆ THUẬT**

.....
.....

.....
.....

.....
.....

.....
.....

**CẢM NHẬN VỀ TÂM
TRẠNG CỦA NGƯỜI
CHIẾN SĨ**

.....
.....

.....
.....

.....
.....

.....
.....



*Ta nghe / hè **dậy** / bên lòng
Mà chân muốn **đạp tan** phòng, / **hè ôi!**
Ngọt làm sao, / **chết uất thôi**
Con chim tu hú / ngoài trời / **cứ** kêu!*



Ngắt nhịp
bắt
thường ở
câu 8 và 9

Động từ
mạnh:
*dậy, đạp
tan, ngọt,
chết uất*

Từ cảm
thán: *ôi,
làm sao,
thôi, cứ*

Ân dụ: *đạp
tan phòng*
= Phá tan
xiềng xích
nô lệ

➔ **Trạng thái:** Đau khổ, u uất, ngọt ngào



KHI CON TU HÚ

Khi con tu hú gọi bầy

Lúa chiêm đang chín, trái cây ngọt dần

Vườn râm dậy tiếng ve ngân

Bắp rây vàng hạt đầy sân nắng đào

Trời xanh càng rộng càng cao

Đôi con diều sáo lộn nhào từng không...

Ta nghe hè dậy bên lòng

Mà chân muốn đạp tan phòng, hè ôi!

Ngọt làm sao, chết uất thôi

Con chim tu hú ngoài trời cứ kêu!



*Tâm trạng người tù khi
nghe tiếng chim tu hú
kêu ở đoạn thơ đầu và
ở đoạn cuối có gì
khác nhau?*

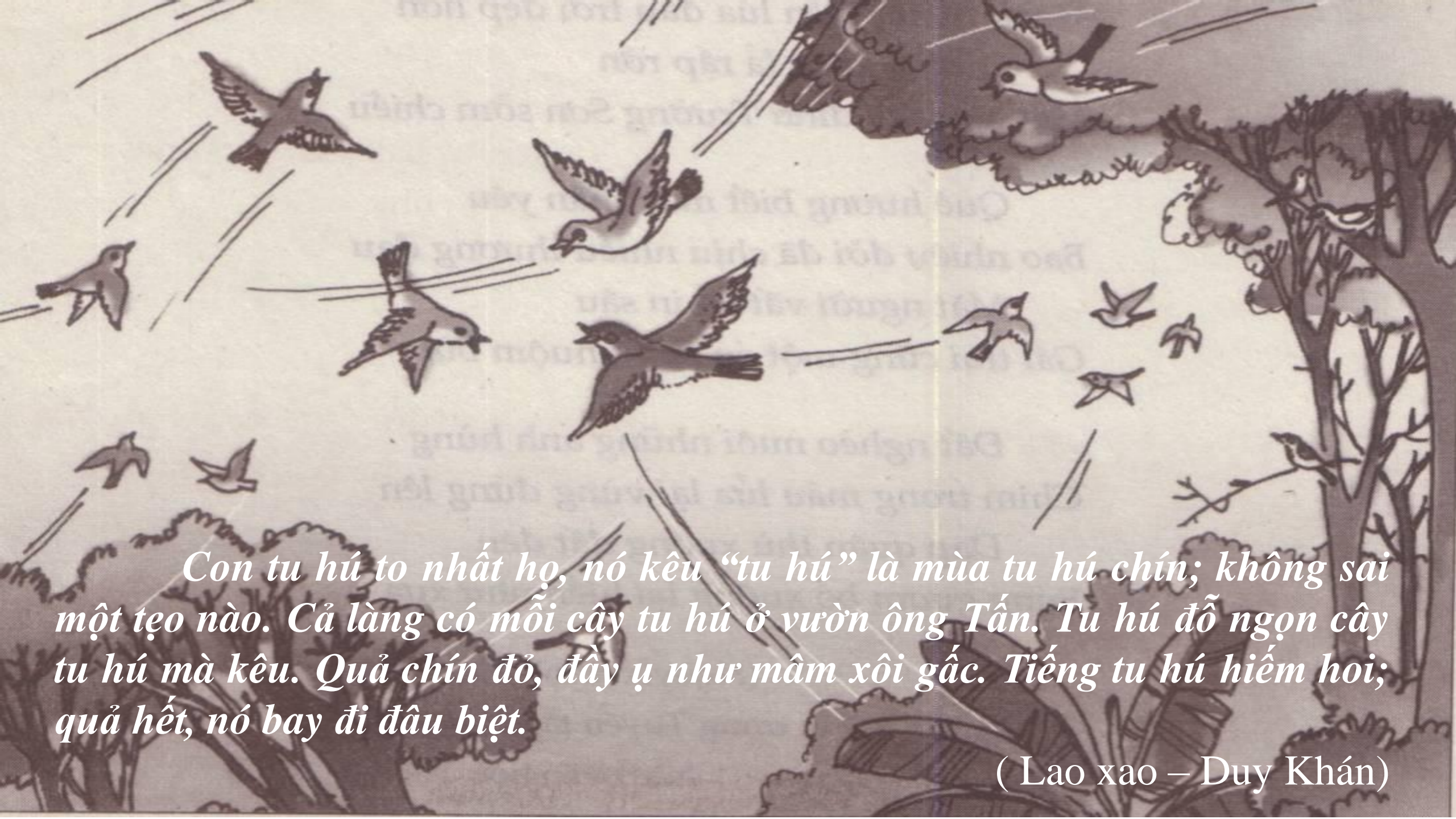
MỞ ĐẦU BÀI THƠ

Gọi cảnh đất trời bao la,
tung bừng sự sống lúc
vào hè , tâm trạng nao
nức hoà vào cảnh vật



KẾT THÚC BÀI THƠ

Gọi niềm chua xót
đau khổ - tâm trạng
u uất, bực bội,
khao khát tự do

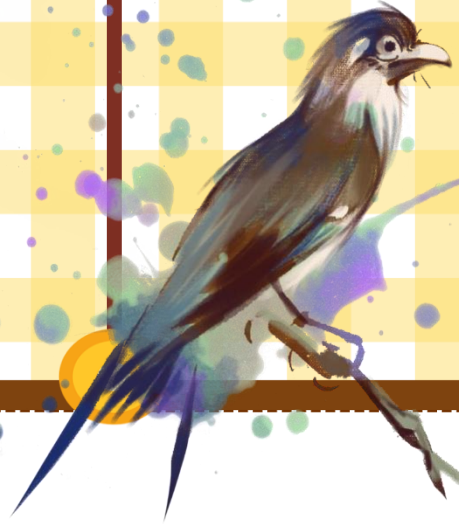


Con tu hú to nhất họ, nó kêu “tu hú” là mùa tu hú chín; không sai một tẹo nào. Cả làng có mỗi cây tu hú ở vườn ông Tấn. Tu hú đỗ ngọn cây tu hú mà kêu. Quả chín đỏ, đầy ụ như mâm xôi gấc. Tiếng tu hú hiểm hoi; quả hết, nó bay đi đâu biệt.

(Lao xao – Duy Khán)



*Tu hú ơi chẳng đến ở cùng bà
Kêu chi hoài trên những cánh đồng xa
(Bếp lửa – Bằng Việt)*



III. Tổng kết



1 Nghệ thuật

Viết theo thể thơ lục bát
mượt mà, uyển chuyển

Lựa chọn lời thơ đầy ấn
tượng để biểu lộ cảm xúc

Sử dụng các biện pháp tu từ tạo tính thống
nhất của văn bản và đối lập giữa cuộc sống tự
do bên ngoài với bên trong ngục tù



2. Nội dung

Bài thơ
thể hiện

Lòng yêu đời

Lòng yêu lí tưởng

Khát vọng tự do cháy bỏng

Của người
chiến sĩ
Cách mạng
trong hoàn
cảnh tù đày



Vẽ sơ đồ cũng
có bài học

TIẾNG CHIM TU HÚ

Bức tranh mùa hè

Rộn rã âm thanh, rực rỡ sắc màu, ngọt ngào hương vị, không gian khoáng đạt.

Bức tranh đẹp, tự do, đầy sức sống.

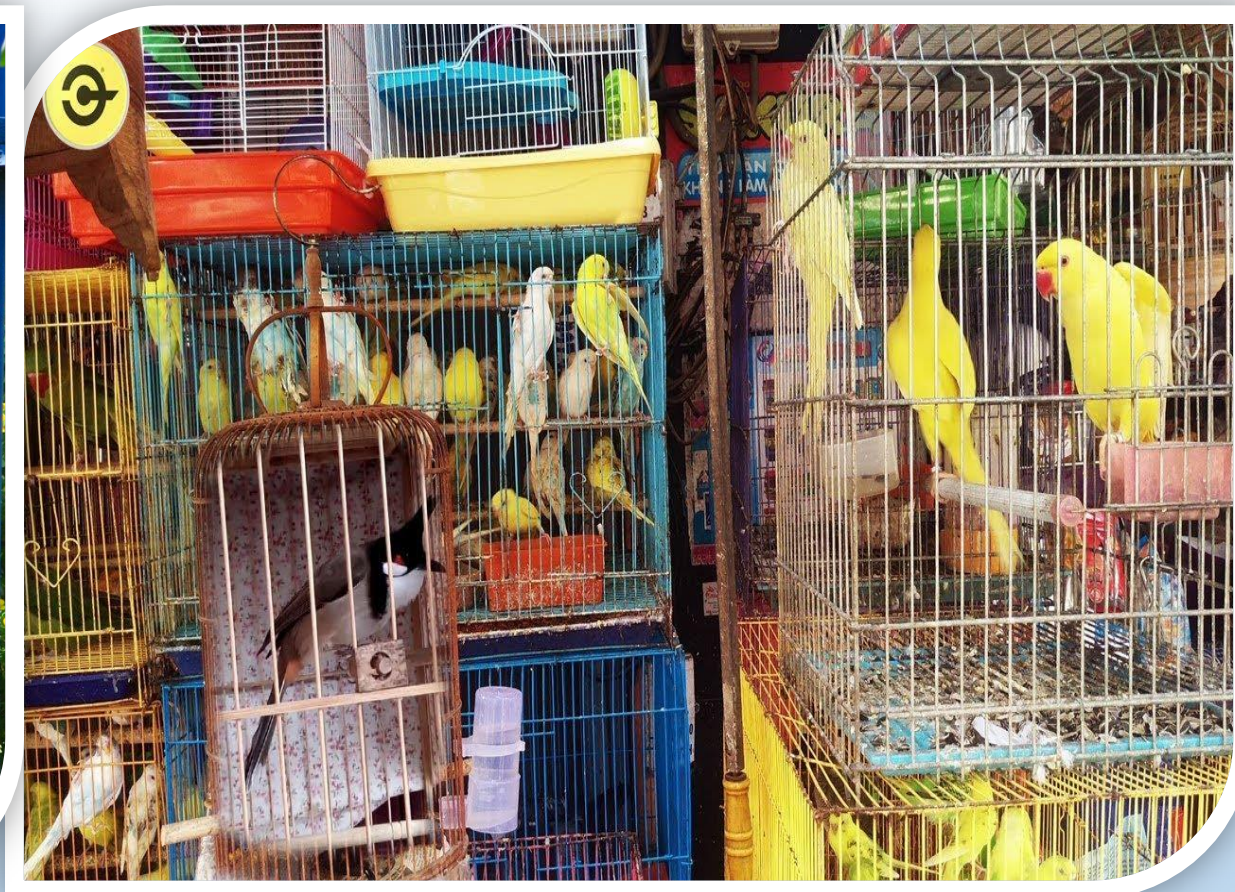
Bức tranh tâm trạng

Uất ức, ngọt ngào, muốn đập tan xiềng xích.

Yêu đời, yêu tự do gắn bó với lý tưởng cách mạng.

**KHÁT
VỌNG**

TỰ DO



Nhiều loài chim đang bị săn bắt theo kiểu “ tận diệt ”.

Các em hãy chung tay cứu các loài chim bằng cách trả lời đúng các câu hỏi

GIẢI CỨU
LOÀI CHIM

PLAY



1



2



3



4



5



6



7



8



9




10

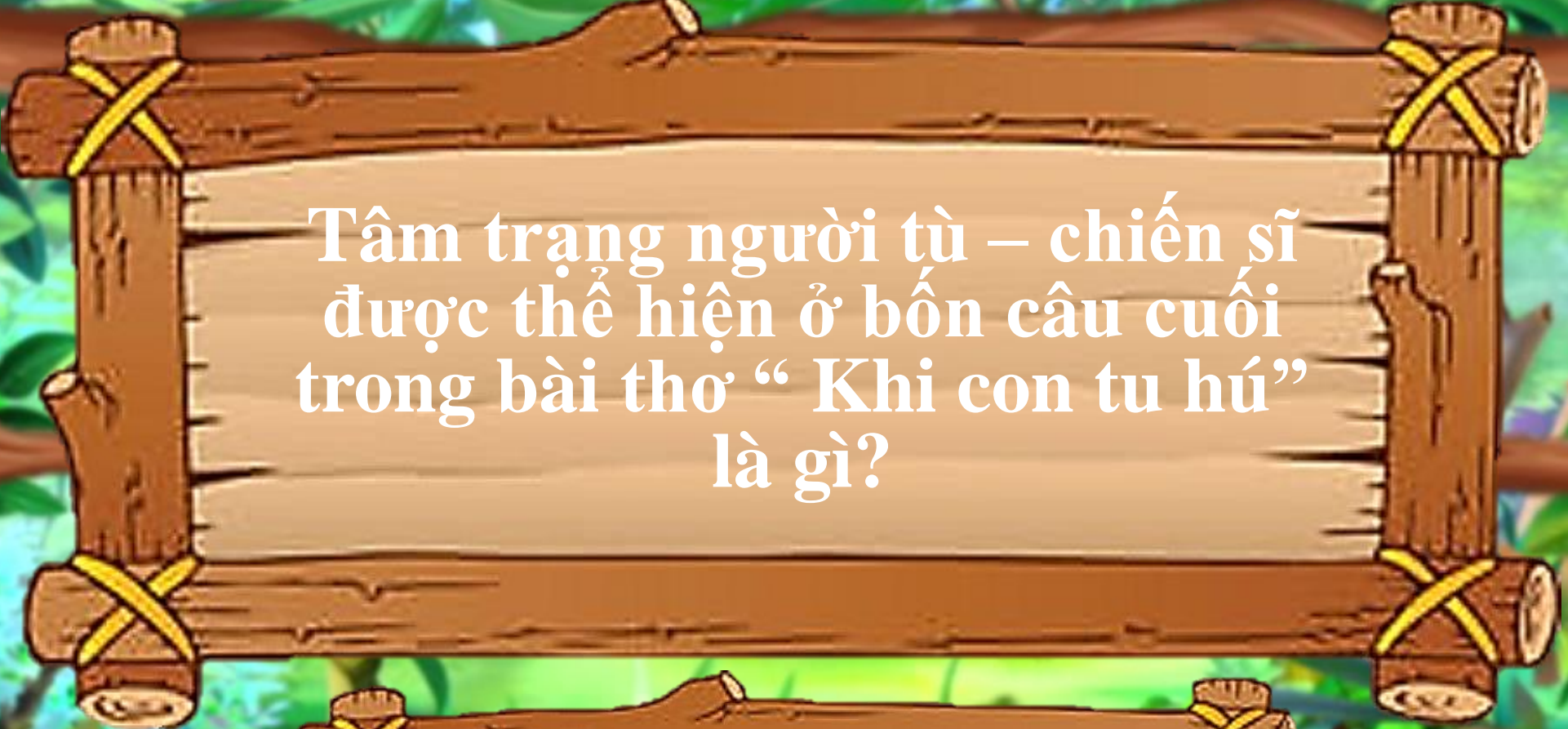




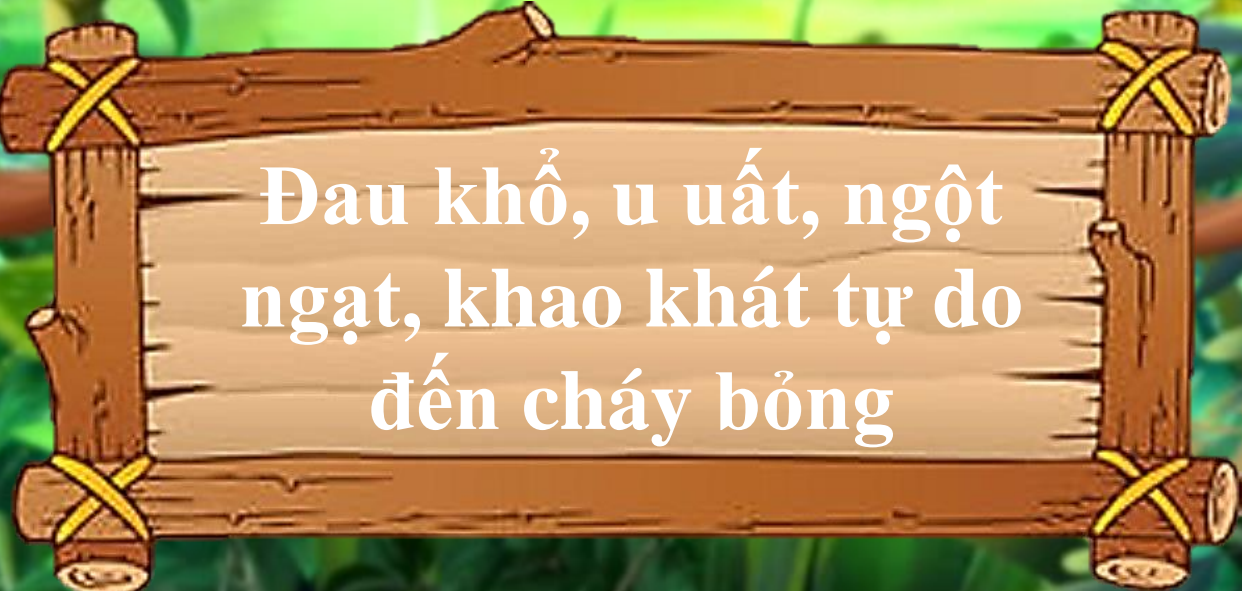
Bài thơ “Khi con tu hú”
sáng tác khi nào?

Khi tác giả mới bị thực
dân Pháp bắt giam ở
nhà lao Thừa Phủ



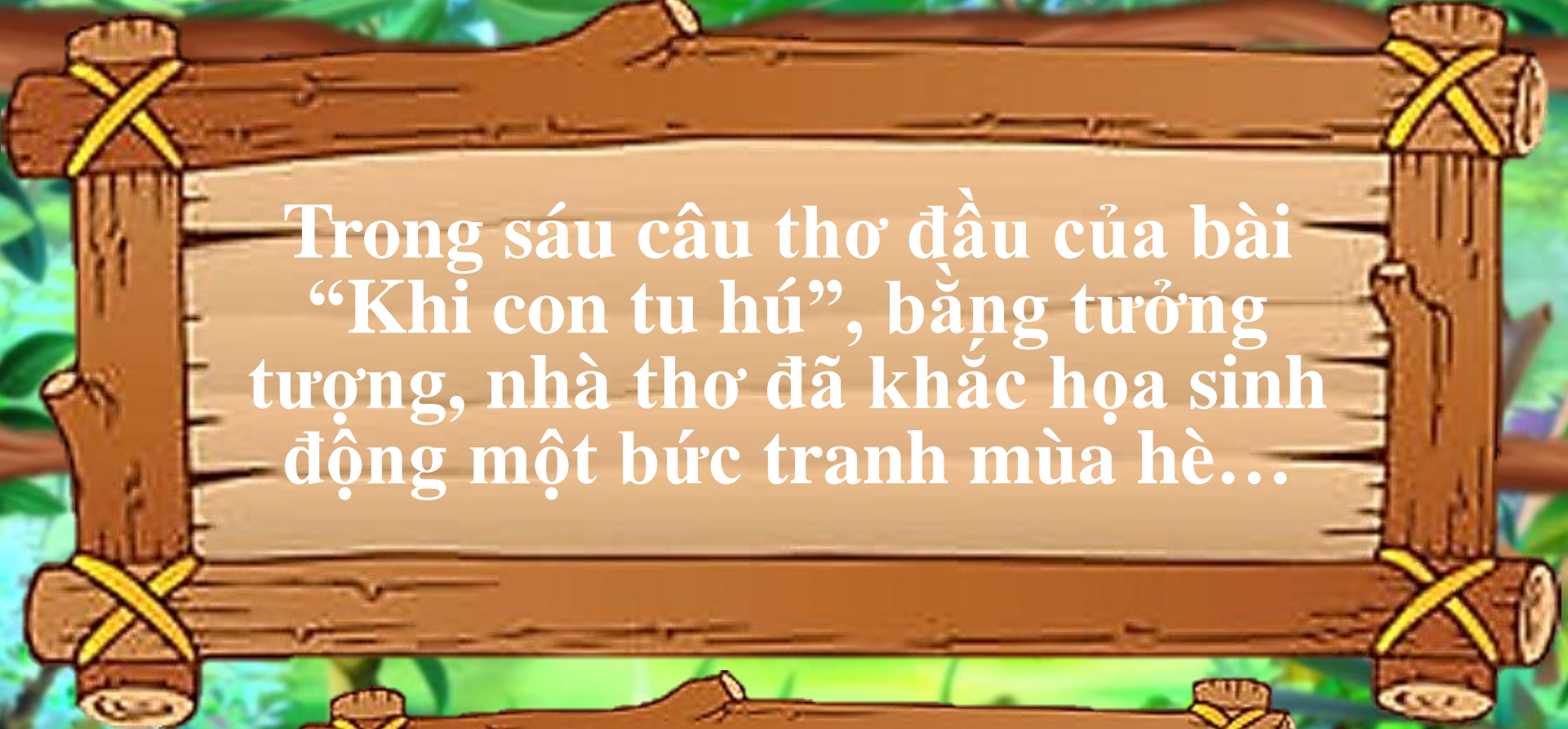


Tâm trạng người tù – chiến sĩ
được thể hiện ở bốn câu cuối
trong bài thơ “ Khi con tu hú”
là gì?

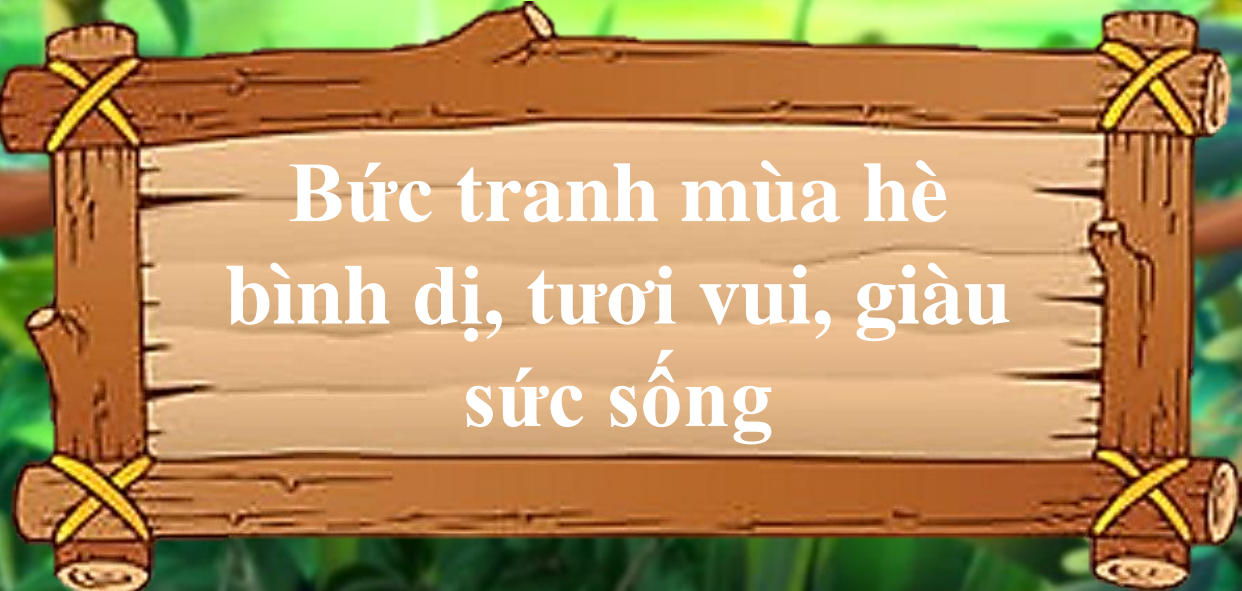


Đau khổ, u uất, ngột
ngạt, khao khát tự do
đến cháy bỏng






Trong sáu câu thơ đầu của bài
“Khi con tu hú”, bằng tưởng
tượng, nhà thơ đã khắc họa sinh
động một bức tranh mùa hè...




Bức tranh mùa hè
bình dị, tươi vui, giàu
sức sống

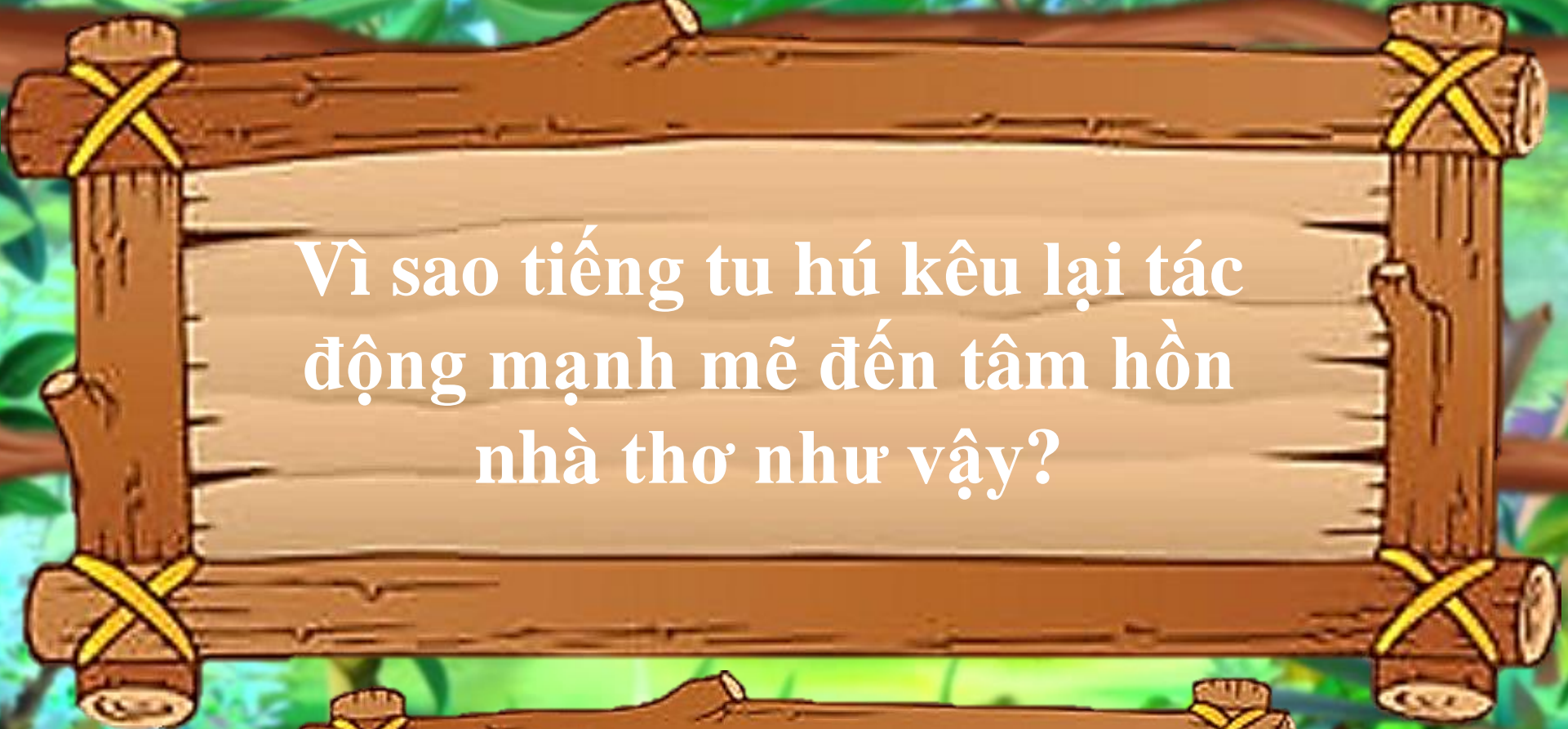


The image features two wooden signposts made of logs, secured with yellow straps at the corners. They are set against a lush green forest background with various trees and foliage. The top signpost is larger and contains the main instruction. The bottom signpost is smaller and contains an example of a four-character sentence.

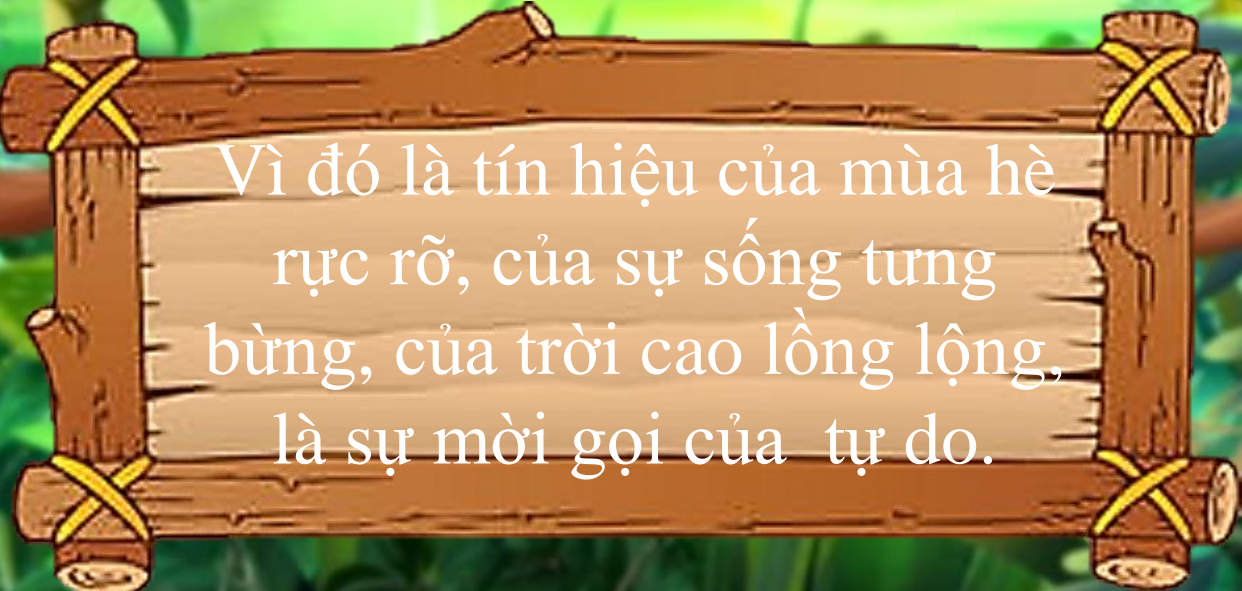
Hãy viết một câu văn có bốn
chữ đầu là “Khi con tu hú” để
tóm tắt nội dung bài thơ.

“Khi con tu hú” thể hiện lòng yêu đời,
yêu lí tưởng và khát vọng tự do mãnh
liệt của người chiến sĩ cách mạng trong
cảnh tù đày



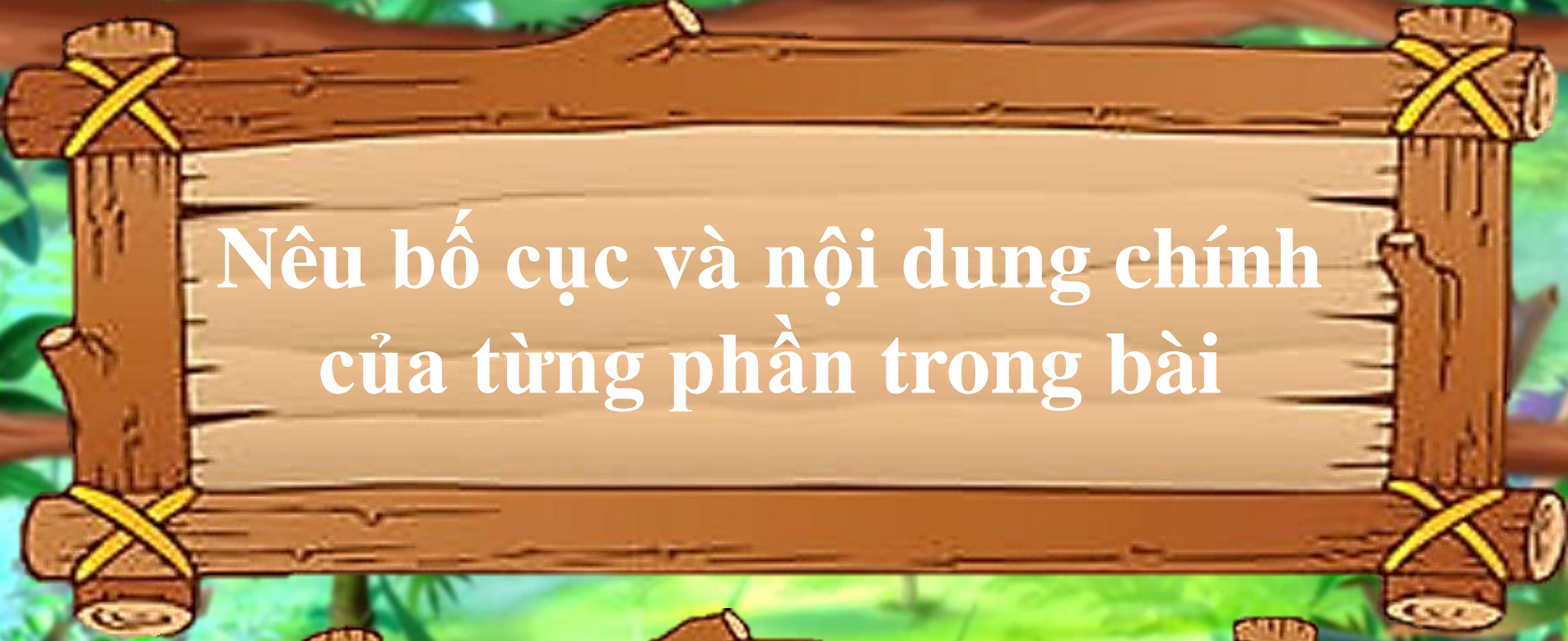


Vì sao tiếng tu hú kêu lại tác động mạnh mẽ đến tâm hồn nhà thơ như vậy?



Vì đó là tín hiệu của mùa hè rực rỡ, của sự sống tung bừng, của trời cao lồng lộng, là sự mời gọi của tự do.



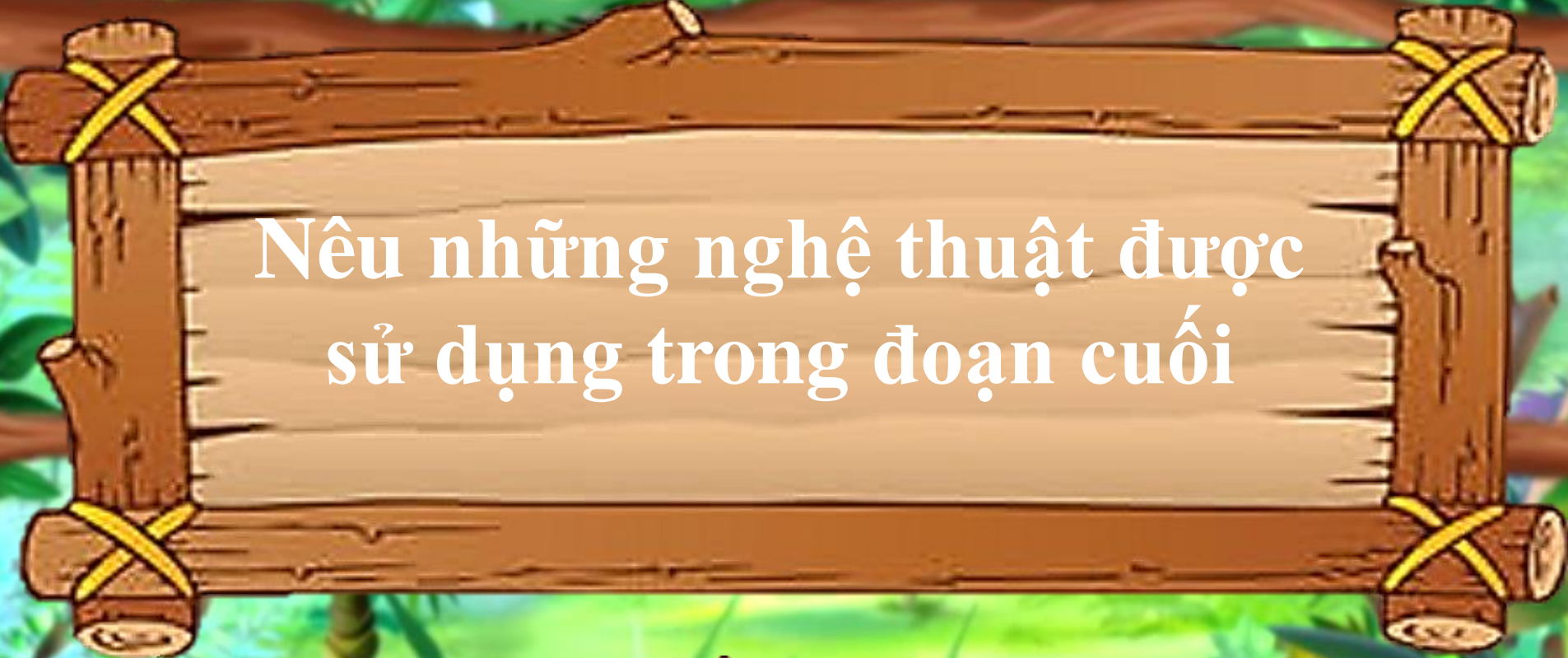
A wooden sign made of four logs, with yellow straps at the corners, set against a background of green foliage. The text is written in white on a light brown rectangular area in the center.

Nêu bố cục và nội dung chính
của từng phần trong bài

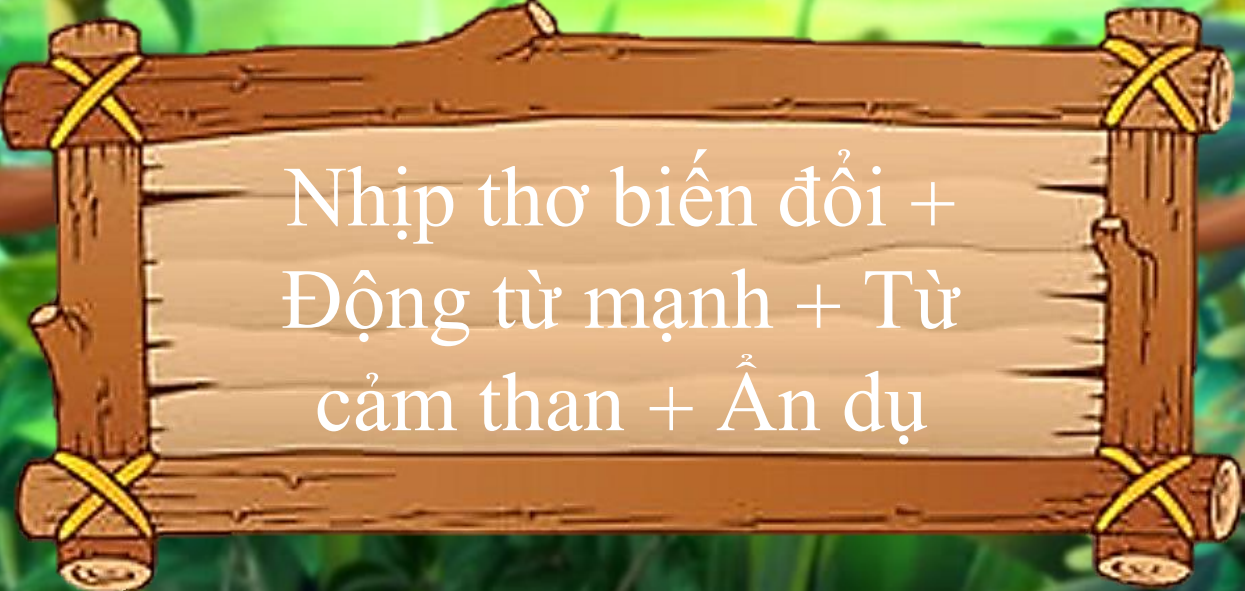
A wooden sign made of four logs, with yellow straps at the corners, set against a background of green foliage. The text is written in white on a light brown rectangular area in the center.

P1: Cảnh trời ngày hè
P2: Tâm trạng người
chiến sĩ



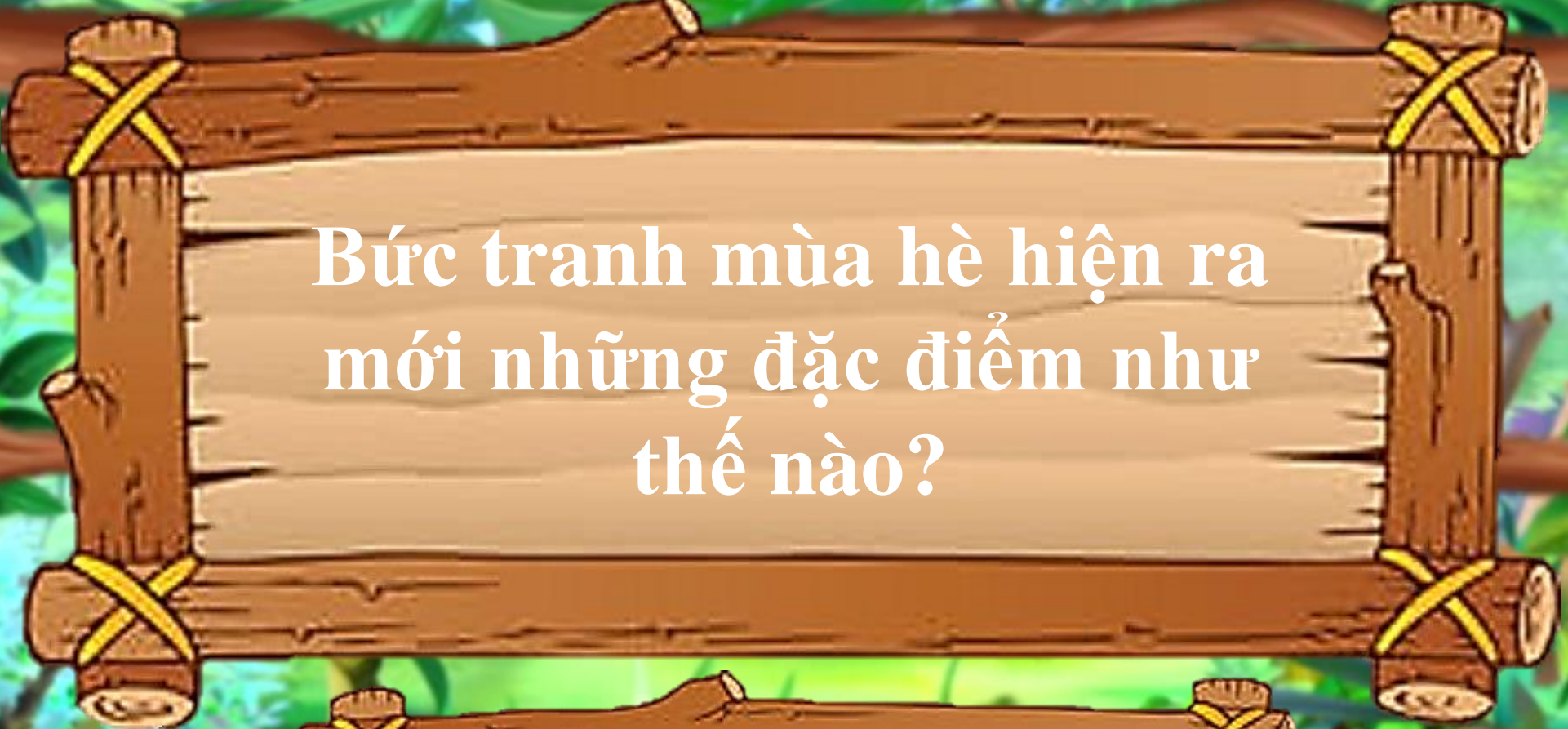


Nêu những nghệ thuật được
sử dụng trong đoạn cuối

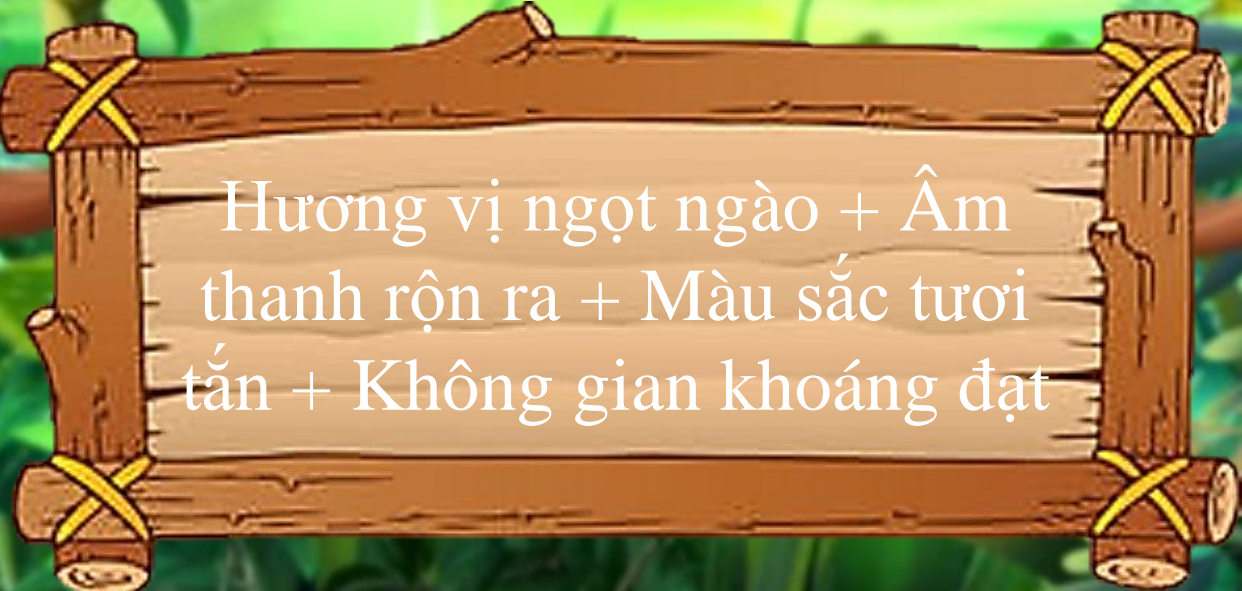


Nhịp thơ biến đổi +
Động từ mạnh + Từ
cảm than + Ấn dụ





Bức tranh mùa hè hiện ra
mới những đặc điểm như
thế nào?



Hương vị ngọt ngào + Âm
thanh rộn rã + Màu sắc tươi
tắn + Không gian khoáng đạt

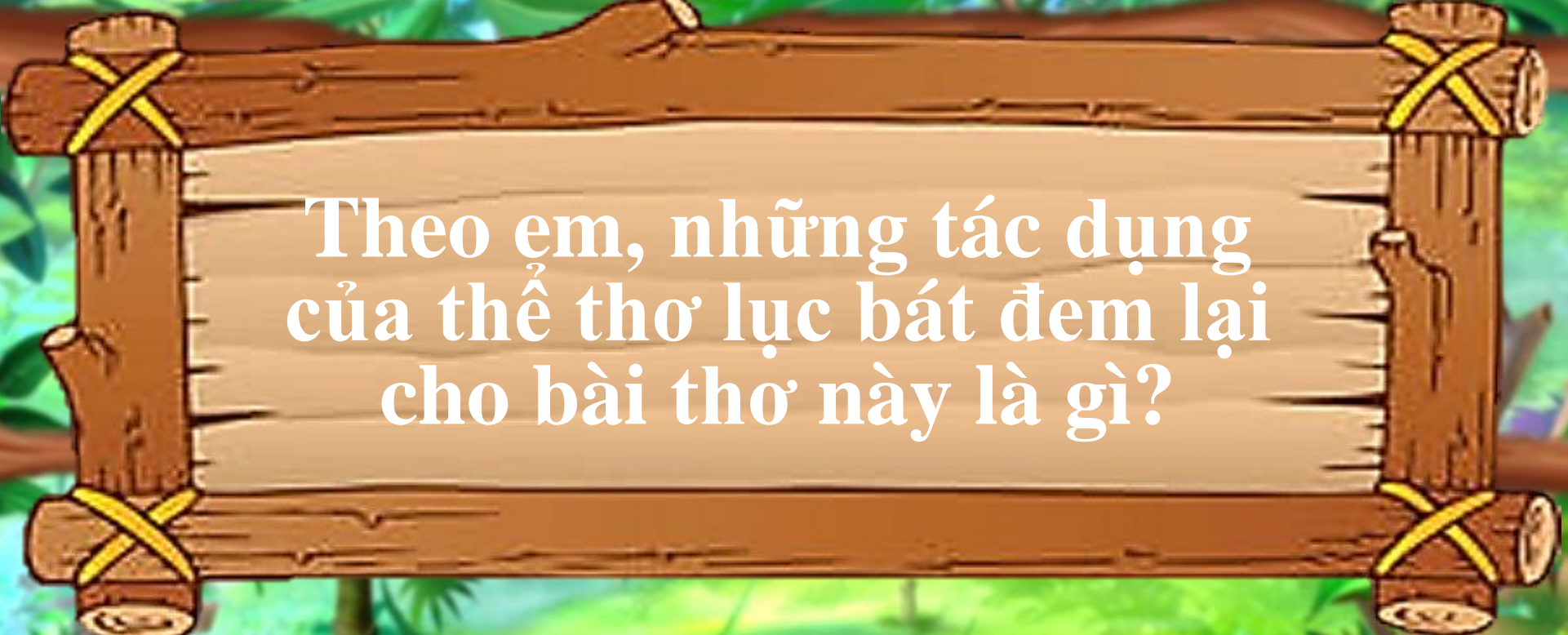


Nhận định nào nói đúng nhất ý nghĩa của nhan đề bài thơ “ Khi con tu hú”?

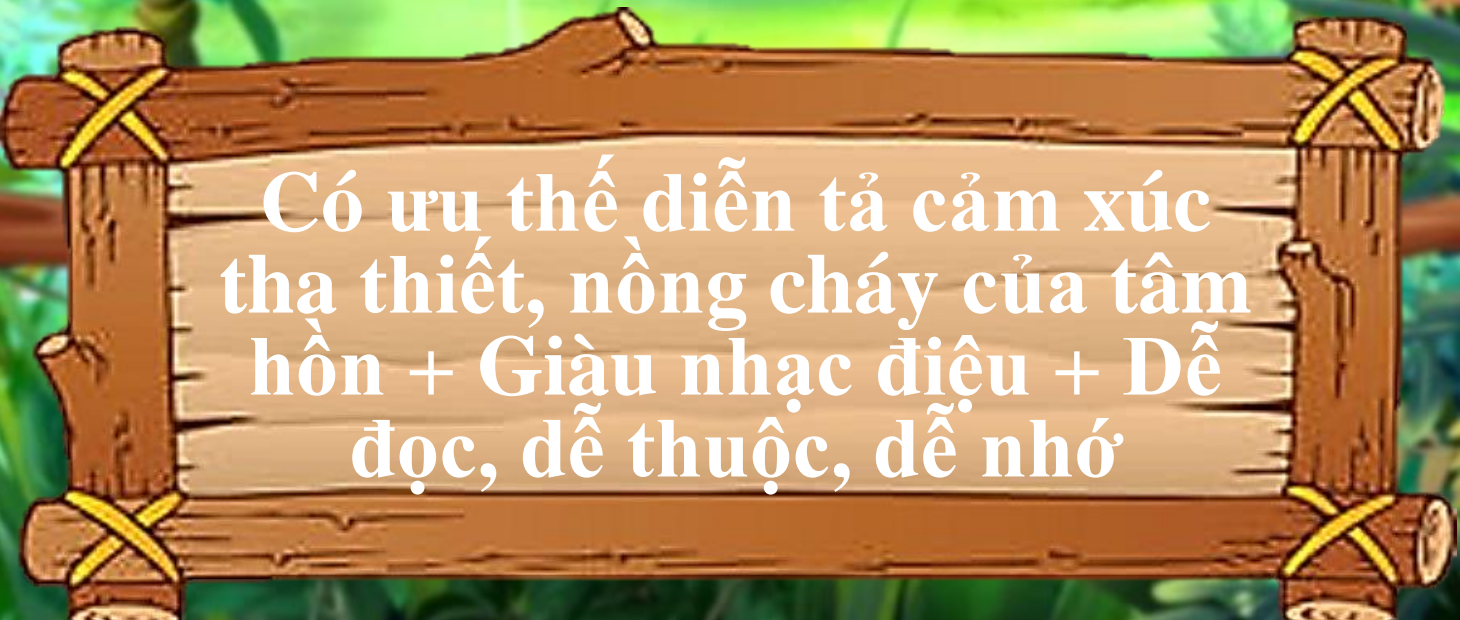
- A. Gọi ra sự việc được nói đến trong bài thơ.
- B. Gọi ra tư tưởng được nói đến trong bài thơ.
- C. Gọi ra hình ảnh nhân vật trữ tình của bài thơ.
- D. Gọi ra thời điểm được nói đến trong bài thơ.

D






Theo em, những tác dụng
của thể thơ lục bát đem lại
cho bài thơ này là gì?



Có ưu thế diễn tả cảm xúc
thả thiết, nồng cháy của tâm
hồn + Giàu nhạc điệu + Dễ
đọc, dễ thuộc, dễ nhớ





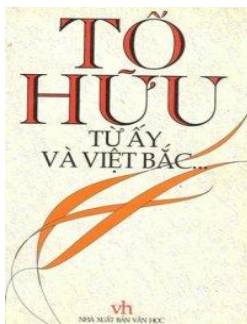
Nguyễn Kim Thành (1920 – 2002), quê Thừa Thiên – Huế

Lá cờ đầu của thơ ca cách mạng. Đòi cách mạng thống nhất với đời thơ

Phong cách thơ trữ tình chính trị, đậm hồn dân tộc. Giải thưởng Hồ Chí Minh về Văn học - Nghệ thuật

Tố Hữu

KHI CON TU HÚ



Tim hiểu chung

Được viết khi tác giả bị bắt giam ở nhà lao Thừa Phủ - Huế (7-1939)

Thể thơ: Thơ lục bát (thơ Mới). PTBD: Miêu tả + Biểu cảm. Kết cấu đầu cuối tương ứng

Chủ đề: Lòng yêu cuộc sống & khát khao tự do.

Một bức tranh mùa hè tuyệt đẹp, một mùa hè rộn rã âm thanh, rực rỡ sắc màu và tràn trề nhựa sống

Tất cả đều đang hứa hẹn, đang ở độ thanh xuân nhất

Mùa hè được miêu tả bằng sự tinh tường của tất cả các giác quan từ thính giác, thị giác, đến vị giác, khứu giác

Mùa hè rộn rã âm thanh, rực rỡ sắc màu, ngọt ngào hương vị, bầu trời khoáng đạt, tự do.



Bức tranh vào hè sôi động

Ý nghĩa nhan đề

Nhan đề là một vế trong câu thơ đầu

gợi mở cảm hứng, cảm xúc chung cho toàn bài thơ. Nhan đề này có giá trị hoán dụ, giá trị liên tưởng cao

Tu hú là tín hiệu của mùa hè, của sự sống bên ngoài. Nó tác động sâu sắc tới tâm hồn người tù

Tâm trạng người tù CM

Mùa hè cứ đến, tiếng chim tu hú cứ kêu và nỗi khát khao tự do càng mãnh liệt, cháy bỏng thôi thúc trong lòng người tù

Cách ngắt nhịp khác thường 6/2 (câu 8) 3/3 (câu 6). Tâm trạng: Ngọt, chết uất (nhịp thơ gây ra thành hai vế -> cay đắng). Đau khổ, uất ức, ngọt ngào tốt độ, hành động bút phá

Hướng dẫn tự học

- ❖ Ôn lại bài cũ + Làm bài tập
- ❖ Tìm đọc những đoạn thơ/ bài thơ về cuộc sống và tâm tư khi ở trong tù của Tố Hữu
- ❖ Soạn bài “Câu nghi vấn” (tiếp)



The background features a yellow and white checkered pattern. At the top, there are various colorful illustrations of vegetables: a red bell pepper, green peas, a green leafy vegetable, a slice of tomato, a red radish, a green cucumber, and a yellow corn cob. Two children are peeking over a white sign with a brown border. The child on the left is a boy with dark hair, and the child on the right is a girl with dark hair in pigtails and glasses. The sign contains the text 'Tạm biệt các em!' in red. The sign is held up by two vertical lines with yellow circular fasteners at the top.

Tạm biệt các em!

GV: Nguyễn Thị Hạnh